

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11
กรมพัฒนาที่ดิน

กันยายน 2567

แผนการใช้ที่ดินตำบลพนม
อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11

กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72(1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตาม หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยแผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำแนวคิด ขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ(United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการ ที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 และสถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณา ภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการ มีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน ให้เป็น รูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อม และอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-3
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-2
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	อ-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือนตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565	2-11
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-6
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-4
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-4
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-5
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3-9
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	4-4
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี	6-6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) **วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ** ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2568-2572) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดิน ที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 ถึง 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผน การพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและ สถานภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณ ในพื้นที่อย่างมีหลักการและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“บ้านเมืองน่าอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง” (องค์การบริหารส่วนตำบลพนม, 2566)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ทางตอนกลางของอำเภอพนม มีพื้นที่ประมาณ 106.84 ตารางกิโลเมตร หรือ 66,772 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเขาพัง ตำบลพะแสง อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลพลูเถื่อน ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลพังกาญจน์ ตำบลคลองชะอุ่น อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองศก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านพิทักษ์พัฒนา	หมู่ที่ 8 บ้านเขียวหมอน
หมู่ที่ 2 บ้านวัดพนม	หมู่ที่ 9 บ้านใหญ่
หมู่ที่ 3 บ้านพนมใน	หมู่ที่ 10 บ้านสาคลี
หมู่ที่ 4 บ้านบางไม้พะยะ	หมู่ที่ 11 บ้านทุ่งเจริญ
หมู่ที่ 5 บ้านบางโก	หมู่ที่ 12 บ้านบางนิล
หมู่ที่ 6 บ้านลูกเดือน	หมู่ที่ 13 บ้านหัวลิง
หมู่ที่ 7 บ้านแสนสุข	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน เนินเขา และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ที่มีความสูงระหว่าง 100-300 เมตร จากระดับทะเลปานกลาง มีคลองธรรมชาติ คลองขุด คลองชลประทานไหลผ่าน โดยคลองที่สำคัญ เช่น คลองศก คลองลำคลี คลองพนม คลองสาคลี คลองบางครก คลองบางยวน คลองบางสาน คลองบางกวาง คลองบางเบญา

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.8 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,032.3 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 164 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณฝน 383.6 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 19 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศ เกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows

Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมมูลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหย จากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดิน และการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงกลางเดือนมกราคม (ตารางที่ 2-1 และ รูปที่ 2-2)

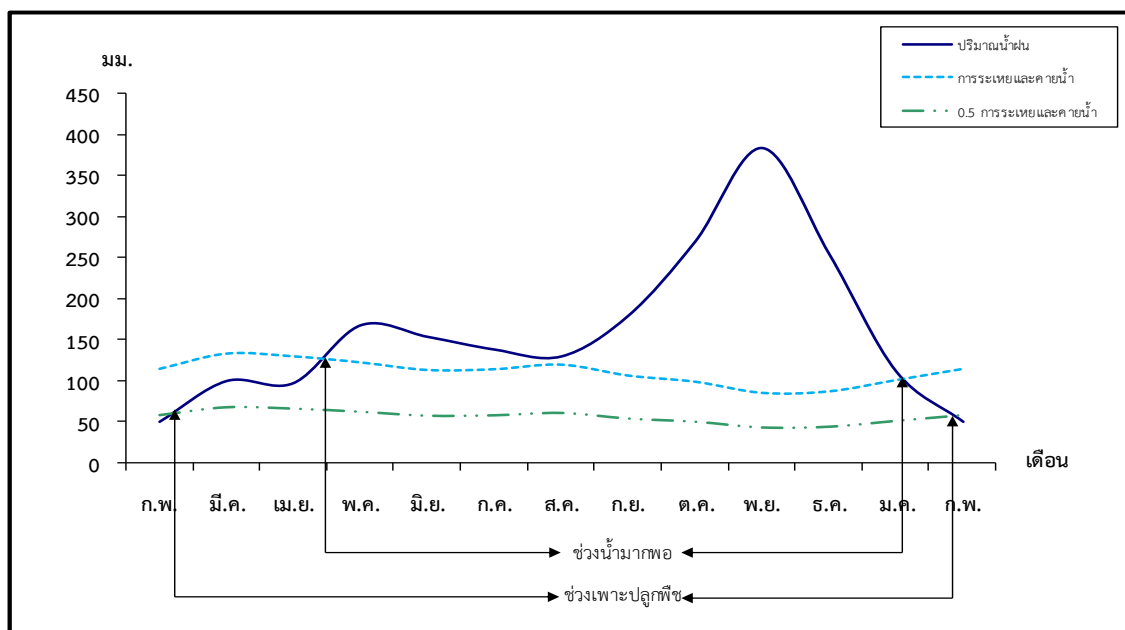
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	21.8	30.7	25.8	85.0	111.1	9.2	100.8	91.4
ก.พ.	21.7	32.2	26.6	80.0	49.8	4.8	114.5	45.8
มี.ค.	22.4	33.8	27.5	79.0	99.5	6.0	133.3	83.7
เม.ย.	23.4	34.5	28.1	80.0	97.0	8.9	129.9	81.9
พ.ค.	24.0	34.0	27.8	83.0	167.4	16.5	122.5	122.6
มิ.ย.	23.8	33.3	27.6	82.0	153.4	14.7	113.1	115.7
ก.ค.	23.9	32.9	27.5	82.0	137.9	15.8	114.1	107.5
ส.ค.	23.6	33.0	27.4	81.0	129.5	15.5	119.7	102.7
ก.ย.	23.4	32.4	26.9	84.0	179.2	18.1	106.2	127.8
ต.ค.	23.3	31.6	26.5	87.0	269.8	20.6	98.6	152.0
พ.ย.	22.9	30.6	26.1	89.0	383.6	19.3	84.9	163.4
ธ.ค.	22.3	30.3	25.8	87.0	254.1	15.1	86.8	150.4
เฉลี่ย	23.0	32.4	27.0	83.3	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	2,032.3	164.5	1,324.2	1,344.9

หมายเหตุ: ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

หมายเหตุ: ใช้ข้อมูลปริมาณน้ำฝน 13 เดือน เพราะสามารถแสดงให้เห็นความต่อเนื่องของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

รูปที่ 2-2 กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566) พบว่าสภาพการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่าง ๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,685 ไร่ หรือร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่ตำบล

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 48,886 ไร่ หรือร้อยละ 73.21 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 48,008 ไร่ หรือร้อยละ 71.90 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม

2) ไม้ผล มีเนื้อที่ 878 ไร่ หรือร้อยละ 1.31 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม ทูเรียนกล้วย

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 14,763 ไร่ หรือร้อยละ 22.12 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าไม้ผลัดใบโรสภาพฟื้นฟู

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 783 ไร่ หรือร้อยละ 1.17 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา หนอง บึง ทะเลสาบ

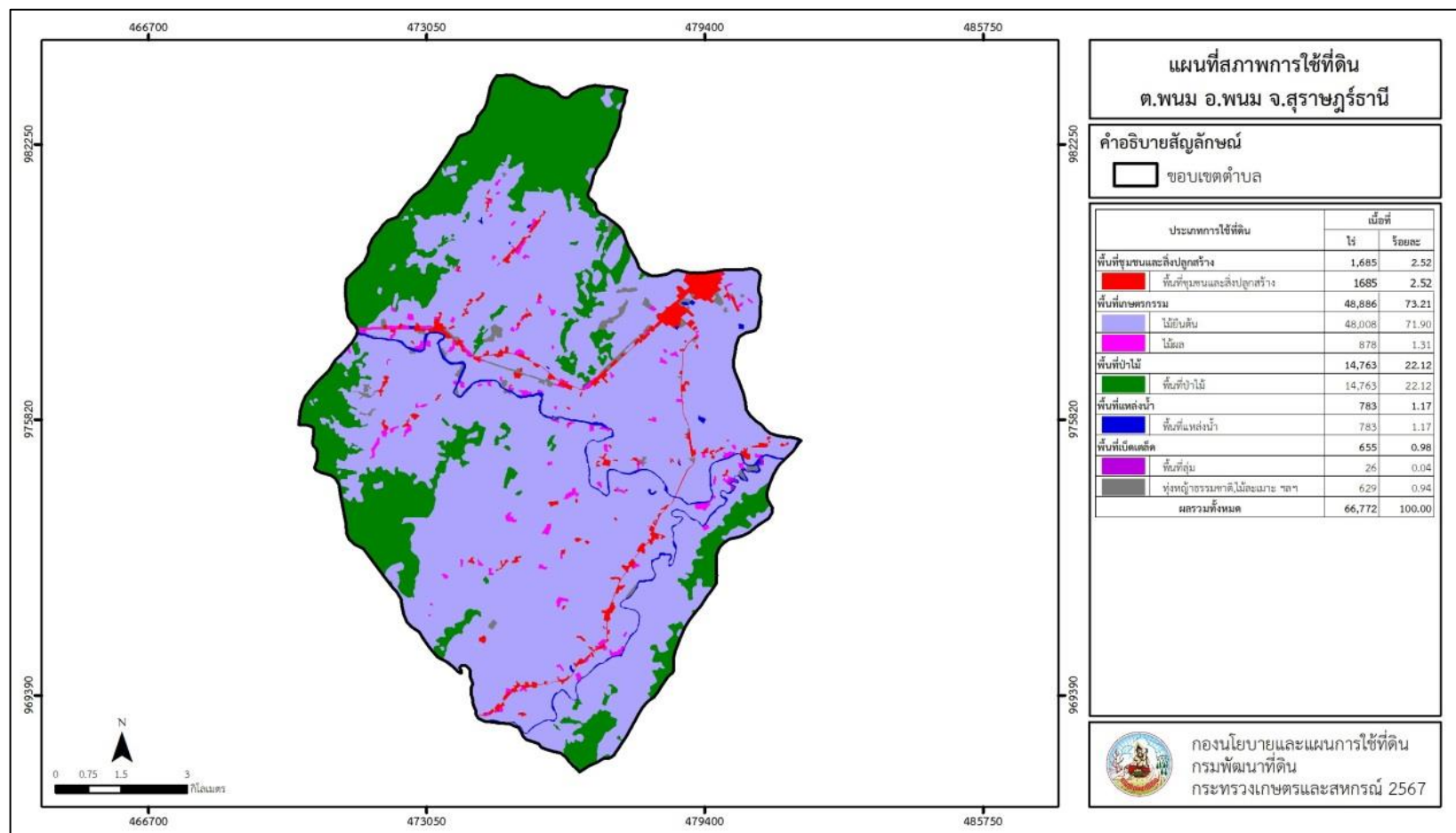
2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 655 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ท่งหญ้าสลับ ไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ ท่งหญ้าธรรมชาติ พื้นที่ลุ่ม

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,685	2.52
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,097	1.64
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	419	0.63
U405	ถนน	169	0.25
A	พื้นที่เกษตรกรรม	48,886	73.21
A300	ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	182	0.27
A302	ยางพารา	31,018	46.46
A302/A303	ยางพารา/ปาล์มน้ำมัน	11	0.02
A302/A312	ยางพารา/กาแฟ	14	0.02
A302/A411	ยางพารา/กล้วย	149	0.22
A303	ปาล์มน้ำมัน	16,546	24.78
A303/A403	ปาล์มน้ำมัน/ทุเรียน	2	-
A303/A411	ปาล์มน้ำมัน/กล้วย	75	0.11
A312	กาแฟ	11	0.02
A401	ไม้ผลผสม	611	0.92
A403	ทุเรียน	98	0.15
A403/A411	ทุเรียน/กล้วย	3	-
A403/A420	ทุเรียน/ยางสด ลองกอง	3	-
A403/A422	ทุเรียน/มะนาว	7	0.01
A404	เงาะ	21	0.03
A405	มะพร้าว	5	0.01
A411	กล้วย	85	0.13
A411/A420	กล้วย/ยางสด ลองกอง	10	0.01
A411/A422	กล้วย/มะนาว	14	0.02

ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A420	กลางสาด ลองกอง	7	0.01
A422	มะนาว	14	0.02
F	พื้นที่ป่าไม้	14,763	22.12
F100	ป่าไม้ผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	137	0.21
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	14,626	21.91
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	655	0.98
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	236	0.35
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	373	0.56
M201	พื้นที่ลุ่ม	26	0.04
M304	บ่อดิน	4	0.01
M405	พื้นที่ถม	16	0.02
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	783	1.17
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	717	1.07
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	5	0.01
W202	บ่อน้ำในไร่นา	61	0.09
ผลรวมทั้งหมด		66,772	100.00

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลพนมมีประชากรรวม 6,830 คน แยกเป็นชาย 3,511 คน เป็นหญิง 3,319 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 63.93 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,538 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,525 ครัวเรือน หรือร้อยละ 60.09 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,013 ครัวเรือน หรือร้อยละ 39.91 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลพนม	2,538	3,511	3,319	6,830
หมู่ที่ 0 พนม	2	21	7	28
หมู่ที่ 1 พัทธพัฒนา	791	760	775	1,535
หมู่ที่ 2 วัดพนม	105	171	161	332
หมู่ที่ 3 พนมใน	60	96	91	187
หมู่ที่ 4 บางไม้พะยะ	222	322	321	643
หมู่ที่ 5 บางโก	266	427	383	810
หมู่ที่ 6 ลูกเดือน	81	165	137	302
หมู่ที่ 7 แสนสุข	190	288	279	567
หมู่ที่ 8 เขียวหมอน	161	215	202	417
หมู่ที่ 9 ใหญ่	144	222	204	426
หมู่ที่ 10 สาคี่	162	227	226	453
หมู่ที่ 11 พุงเจริญ	170	276	255	531
หมู่ที่ 12 บางนิล	107	191	171	362
หมู่ที่ 13 หัวลิง	77	130	107	237

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือน ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,538	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,525	60.09
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือน เกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน ฯ	1,013	39.91

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่รวมทั้งหมด 66,772 ไร่ และมีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,538 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-3) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 26.31 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบล มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 48,886 ไร่ หรือร้อยละ 73.21 ของเนื้อที่ทั้งหมด และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 32.06 ไร่ (เนื้อที่ของตำบลรวมต่อจำนวนครัวเรือนทั้งหมด)

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

ประชากรในตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,525 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา และปาล์มน้ำมัน ทางด้านการเลี้ยงสัตว์เกษตรกรมีการเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคหากเหลือจึงจำหน่ายเป็นรายได้เสริม นอกจากนี้ประชากรยังประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ บางครัวเรือนประกอบอาชีพหลายอย่างควบคู่กันไป

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 220,593 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 73,136 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 159,865 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 53,101 บาท เมื่อพิจารณาจะพบว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 60,729 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 20,036 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลพนม	179,891	19,489	16,308	4,906	220,593	73,136	159,865	53,101
หมู่ที่ 1 พัทธกะพัฒนา	157,607	3,730	817	357	162,512	56,409	85,856	29,801
หมู่ที่ 2 วัดพนม	324,225	5,963	8,620	3,386	342,195	113,586	274,513	91,120
หมู่ที่ 3 พนมใน	146,833	21,875	3,192	1,188	173,088	59,771	86,404	29,837
หมู่ที่ 4 บางไม้พะยะ	173,125	18,719	3,406	10,387	205,637	62,670	139,938	42,648
หมู่ที่ 5 บางโก	172,547	17,736	11,478	6,089	207,851	65,710	170,252	53,823
หมู่ที่ 6 ลูกเดือย	212,537	28,577	9,304	5,356	255,774	84,074	206,110	67,749
หมู่ที่ 7 แสนสุข	183,614	36,871	1,416	2,129	224,030	69,623	146,284	45,462
หมู่ที่ 8 เขียวหมอน	136,398	13,221	10,542	8,850	169,011	65,182	159,304	61,438
หมู่ที่ 9 ใหญ่	173,939	31,713	4,960	2,630	213,242	68,238	180,020	57,606
หมู่ที่ 10 สาคี	150,411	6,770	134,940	2,533	294,655	103,299	144,348	50,605
หมู่ที่ 11 ทุ่งเจริญ	155,858	30,047	7,208	5,591	198,704	63,726	173,858	55,758
หมู่ที่ 12 บางนิล	118,207	14,974	8,891	7,125	149,197	58,910	130,388	51,483
หมู่ที่ 13 หัวลิง	233,277	23,158	7,225	8,158	271,819	79,576	180,966	52,978

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ ได้แก่

(1) อุทยานแห่งชาติเขาสก เนื้อที่ 8,295 ไร่

(2) อุทยานแห่งชาติคลองพนม เนื้อที่ 5,029 ไร่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วยเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขต การใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

(1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 12,855 ไร่

(2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 4,307 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 5,773 ไร่

2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AM เนื้อที่ 310 ไร่

3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1AR เนื้อที่ 814 ไร่

4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 326 ไร่

5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 11,363 ไร่

6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 13,887 ไร่

7) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 21,329 ไร่

8) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 12,645 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลพนม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 2,032.3 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลพนม มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ คลองบางกวาง คลองบางโก คลองบางโกะกะ คลองบางชีแรต คลองบางครก คลองบางนิล คลองบางเบญจา คลองบางปง คลองบางเปรี้ยว คลองบางไม้พะยะ คลองบางยวน คลองบางลูกช้าง คลองบางสาน คลองบางหมอน คลองบางหลุย คลองบางแห้ง คลองพนม คลองลำคลี คลองศก และคลองสาคลี

3.2.3 น้ำใต้ดิน จากฐานข้อมูลน้ำบาดาลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2566) พบว่า ตำบลพนม มีจำนวนบ่อบาดาลราชการจำนวน 4 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, 2566)

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 36 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ดอน มี 36 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน AC-mw,col-sIA ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง และเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 23 ไร่ หรือร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน AC-wd,col-sIB ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำดีและเป็นดินร่วนหยาบ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,342 ไร่ หรือร้อยละ 2.01 ของเนื้อที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ดิน Cp-sclC ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,817 ไร่ หรือร้อยละ 2.72 ของเนื้อที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ดิน Cp-sclD ชุดดินชุมพร มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 412 ไร่ หรือร้อยละ 0.62 ของเนื้อที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ดิน Fd-sID ชุดดินฝั่งแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 324 ไร่ หรือร้อยละ 0.48 ของเนื้อที่ตำบล

6) หน่วยแผนที่ดิน Ho-gclE ชุดดินห้วยยอด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 48 ไร่ หรือร้อยละ 0.07 ของเนื้อที่ตำบล

7) หน่วยแผนที่ดิน Ho-Klt-clD หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินห้วยยอด และชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 194 ไร่ หรือร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล

8) หน่วยแผนที่ดิน Kh-slC/d3c ชุดดินคองหษ์ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็กที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 850 ไร่ หรือร้อยละ 1.27 ของเนื้อที่ตำบล

9) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clC ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 589 ไร่ หรือร้อยละ 0.88 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Klt-clD ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 771 ไร่ หรือร้อยละ 1.16 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Klt-gclD ชุดดินคลองเต้ง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 545 ไร่ หรือร้อยละ 0.82 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Km-slB ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,036 ไร่ หรือร้อยละ 6.04 ของเนื้อที่ตำบล

13) หน่วยแผนที่ดิน Km-slB/d3c ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ และพบมวลสารพอกหรือสารเม็ดกลมของเหล็กที่ความลึก 50-100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 637 ไร่ หรือร้อยละ 0.95 ของเนื้อที่ตำบล

14) หน่วยแผนที่ดิน Km-slC ชุดดินคลองท่อม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,408 ไร่ หรือร้อยละ 3.61 ของเนื้อที่ตำบล

15) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-slC ดินคลองท่อมที่เป็นดินลิกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 11 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล

16) หน่วยแผนที่ดิน Km-md-slD ดินคลองท่อมที่เป็นดินลิกปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 81 ไร่ หรือร้อยละ 0.12 ของเนื้อที่ตำบล

17) หน่วยแผนที่ดิน Ll-clB ชุดดินลำภูรา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,674 ไร่ หรือร้อยละ 2.51 ของเนื้อที่ตำบล

18) หน่วยแผนที่ดิน Nok-gclC ชุดดินหนองคล้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 190 ไร่ หรือร้อยละ 0.28 ของเนื้อที่ตำบล

19) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clC ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 839 ไร่ หรือร้อยละ 1.26 ของเนื้อที่ตำบล

20) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-clD ชุดดินนาทอน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 444 ไร่ หรือร้อยละ 0.66 ของเนื้อที่ตำบล

21) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-vd-clB ดินนาทอนที่เป็นดินลิกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 122 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล

22) หน่วยแผนที่ดิน Ntn-vd-clC ดินนาทอนที่เป็นดินลิกมาก มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 551 ไร่ หรือร้อยละ 0.83 ของเนื้อที่ตำบล

23) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slC ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 572 ไร่ หรือร้อยละ 0.86 ของเนื้อที่ตำบล

24) หน่วยแผนที่ดิน Pto-slD ชุดดินพะโต๊ะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,250 ไร่ หรือร้อยละ 1.87 ของเนื้อที่ตำบล

25) หน่วยแผนที่ดิน Rg-gslD ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 968 ไร่ หรือร้อยละ 1.45 ของเนื้อที่ตำบล

26) หน่วยแผนที่ดิน Rg-gslE ชุดดินระนอง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 20-35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 729 ไร่ หรือร้อยละ 1.09 ของเนื้อที่ตำบล

27) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silA ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนแก่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,923 ไร่ หรือร้อยละ 4.38 ของเนื้อที่ตำบล

28) หน่วยแผนที่ดิน Ro-silB ชุดดินรือเสาะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนแก่ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 657 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของเนื้อที่ตำบล

29) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slB ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 295 ไร่ หรือร้อยละ 0.44 ของเนื้อที่ตำบล

30) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slC ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,397 ไร่ หรือร้อยละ 5.09 ของเนื้อที่ตำบล

31) หน่วยแผนที่ดิน Sw-slD ชุดดินสวี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 865 ไร่ หรือร้อยละ 1.30 ของเนื้อที่ตำบล

32) หน่วยแผนที่ดิน Tac-slC ชุดดินท่าฉาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 996 ไร่ หรือร้อยละ 1.49 ของเนื้อที่ตำบล

33) หน่วยแผนที่ดิน Tac-slD ชุดดินท่าฉาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 848 ไร่ หรือร้อยละ 1.27 ของเนื้อที่ตำบล

34) หน่วยแผนที่ดิน Te-slB ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,166 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของเนื้อที่ตำบล

35) หน่วยแผนที่ดิน Te-slC ชุดดินท่าแซะ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,000 ไร่ หรือร้อยละ 1.50 ของเนื้อที่ตำบล

36) หน่วยแผนที่ดิน Te-mw-sIA ดินท่าชะที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 659 ไร่ หรือร้อยละ 0.99 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 31,747 ไร่ หรือร้อยละ 47.54 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 792 ไร่ หรือร้อยละ 1.19 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินต้น มีเนื้อที่ 8,107 ไร่ หรือร้อยละ 12.14 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินชุมพร (Cp) ชุดดินห้วยยอด (Ho) ชุดดินคลองเต้ง (Klt) ชุดดินหนองคล้า (Nok) ชุดดินระนอง (Rg) และชุดดินท่าฉาง (Tac)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
AC-mw,col-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	23	0.03
AC-wd,col-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-6.5	5.5-7.0	<2	-	1,342	2.01
Cp-sclC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,817	2.72
Cp-sclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	412	0.62
Fd-sID	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	324	0.48
Ho-gclE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	48	0.07
Ho-Klt-clD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	194	0.29
Kh-sIC/d3c	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.5	4.5-5.5	<2	-	850	1.27
Klt-clC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	69	0.10
Klt-clC*	5-12	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	520	0.78
Klt-clD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	224	0.34
Klt-clD*	12-20	0-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	547	0.82
Klt-gclD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	545	0.82
Km-md-sIC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	11	0.02
Km-md-sID	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	81	0.12
Km-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	4,036	6.04
Km-slB/d3c	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	637	0.95

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Km-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,408	3.61
Ll-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	10-20	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,674	2.51
Nok-gclC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	190	0.28
Ntn-clC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	839	1.26
Ntn-clD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	444	0.66
Ntn-vd-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	122	0.18
Ntn-vd-clC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	10-20	<35	5.0-5.5	4.5-5.5	<2	-	551	0.83
Pto-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	572	0.86
Pto-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,250	1.87
Rg-gslD	12-20	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	968	1.45
Rg-gslE	20-35	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-5.0	4.5-5.5	<2	-	729	1.09
Ro-silA	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	2,845	4.26
Ro-silA*	0-2	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	78	0.12
Ro-silB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-6.0	<2	-	657	0.98
Sw-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	295	0.44
Sw-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	3,397	5.09
Sw-slD	12-20	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	5.0-5.5	<2	-	865	1.30
Tac-slC	5-12	0-50	ดีถึงดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	996	1.49

ตารางที่ 3-1 (ต่อ)

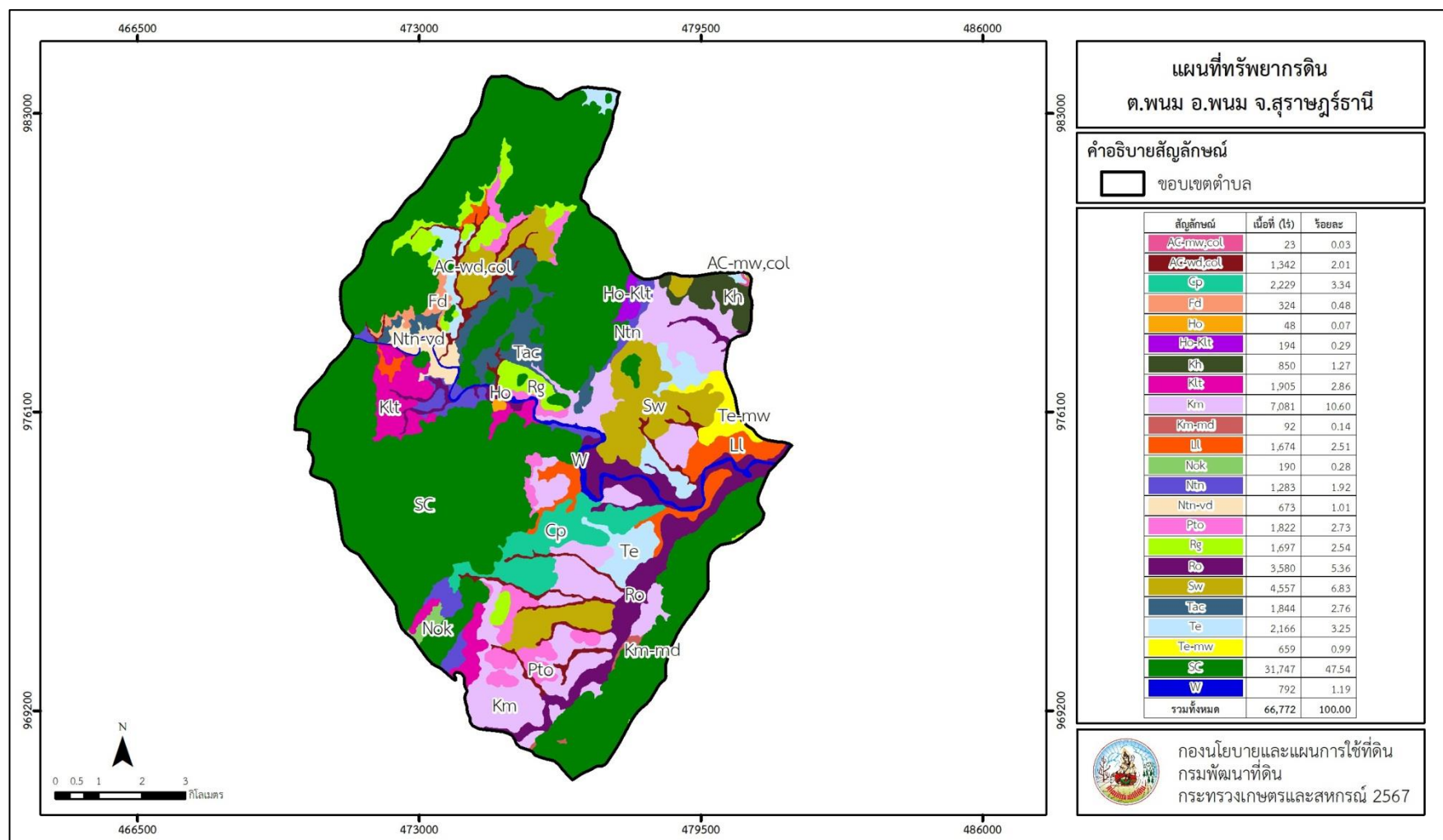
หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของ ชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Tac-slD	12-20	0-50	ดีถึงดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	848	1.27
Te-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	659	0.99
Te-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	822	1.23
Te-slB*	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	344	0.52
Te-slC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,000	1.50
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31,747	47.54
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	792	1.19
รวมทั้งหมด											66,772	100.00

หมายเหตุ: 1. *หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยที่ดินเดียวกัน
2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal:PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลพนม คือ

- 1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 2) การชะล้างพังทลายของดิน
- 3) น้ำดินตื้น
- 4) ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคพืชทางดิน
- 5) เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปรับปรุงดินเพื่อการปลูกพืช
- 6) การขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง
- 7) การรวมกลุ่มอาชีพและการส่งเสริมอาชีพยังไม่ทั่วถึง

4.1.2 ความต้องการของชุมชน และเกษตรกรตำบลพนม มีความต้องการ 7 ประการ คือ

- 1) แก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) เพิ่มทักษะองค์ความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดิน เพื่อวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน
- 3) สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงดินเพื่อการปลูกพืช
- 4) แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 5) เปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน
- 6) สนับสนุนสารเร่ง พด.3 และ พด.14
- 7) สนับสนุนและพัฒนาศูนย์เรียนรู้ และสร้างเสริมความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกร

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ

- 1.1) ดินเสื่อมโทรม
- 1.2) การขาดความรู้ทางด้านการปรับปรุงดินเพื่อการปลูกพืช
- 1.3) การแพร่ระบาดของโรคพืชทางดิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) การจัดการที่ดินอย่างไม่เหมาะสม
- 2.2) การขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.3) การทำเกษตรเชิงเดี่ยวเป็นเวลานาน

3) สภาพ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ

- 3.1) ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน
- 3.2) การชะล้างพังทลายของดิน
- 3.3) ปริมาณน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 6 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตตกต่ำ
- 4.2) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.3) รายได้เกษตรกรลดลง
- 4.4) ลักษณะดินไม่เหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร
- 4.5) สูญเสียที่ดินทางการเกษตร
- 4.6) ขาดแคลนน้ำทางการเกษตร

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้

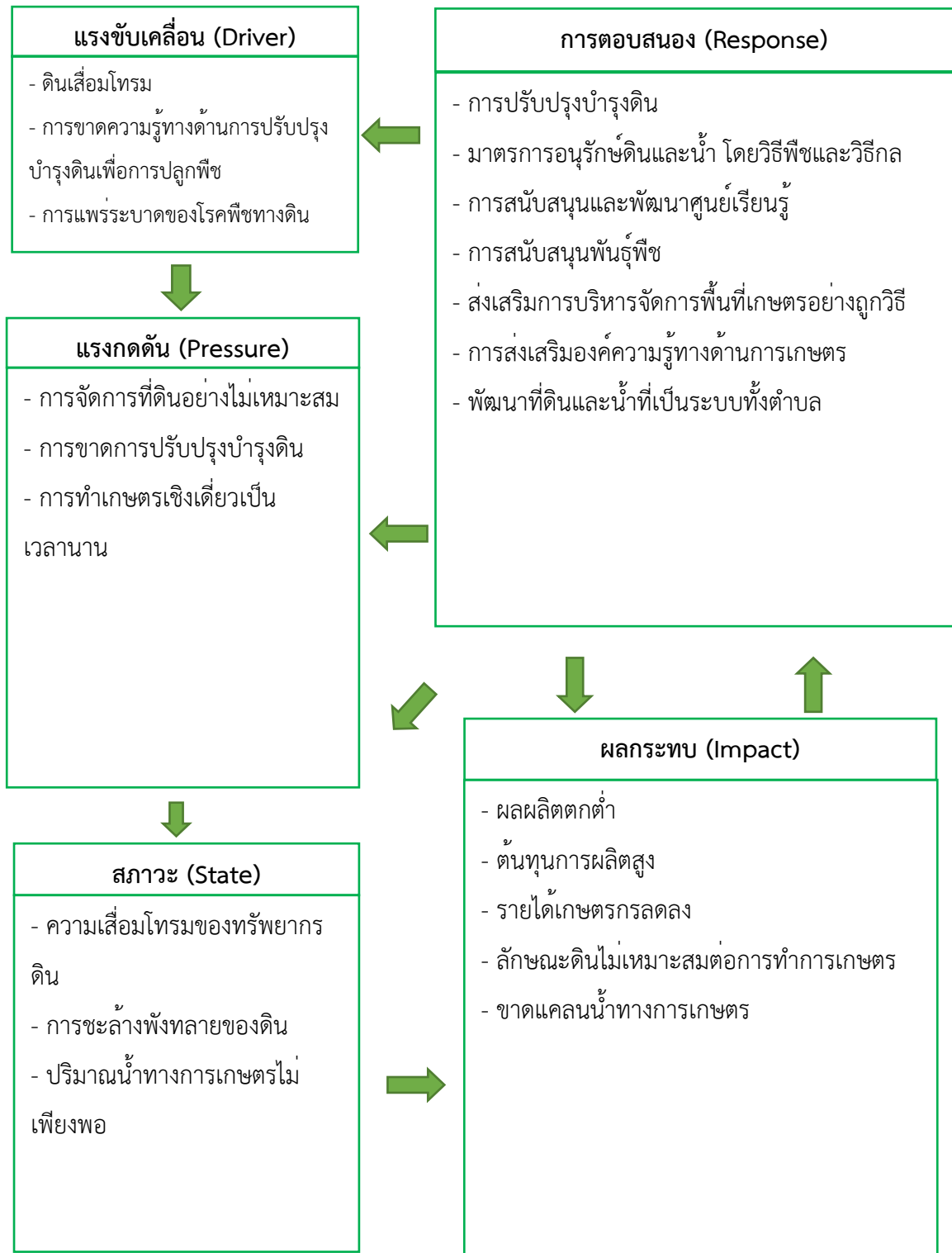
อดีต-ปัจจุบัน

- 5.1) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน
- 5.2) มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยวิธีพืชและวิธีกล
- 5.3) การส่งเสริมองค์ความรู้ทางด้านการเกษตร
- 5.4) สนับสนุนพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
- 5.5) การสนับสนุนพันธุ์พืช
- 5.6) ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรอย่างถูกวิธี
- 5.7) พัฒนาแหล่งน้ำ

อนาคต

- (1) เพิ่มศูนย์เรียนรู้ใหม่ในตำบล
- (2) สนับสนุนเครื่องมือวิเคราะห์ดินประจำหมู่บ้าน
- (3) หน่วยงานส่งเสริมให้เกษตรกรเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ก่อนการปลูกพืช
- (4) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) ยางพารา โดยนิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม และเริ่มกรีดยางเมื่อต้นยางมีเส้นรอบต้น 50 เซนติเมตร ขึ้นไป ปัจจุบัน พบปัญหายางเป็นโรคจำนวนมาก สาเหตุเกิดจากการปลูกติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้ดินมีการสะสมของโรค อีกทั้งยังขาดการจัดการดินอย่างเหมาะสม ส่งผลให้ปัจจุบันเกษตรกรที่ทำสวนยางพารามีรายได้ที่ลดลงเป็นอย่างมาก

2) ปาล์มน้ำมัน อำเภอนมเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการปลูกปาล์มน้ำมัน เกษตรกรบางราย มีการปรับเปลี่ยนจากสวนยางพารา มาปลูกปาล์มน้ำมันทดแทน เนื่องจากได้รับผลตอบแทนที่มากกว่า โดยนิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ปัจจุบันพบปัญหาขาดน้ำ ในสวนที่ปลูกบริเวณพื้นที่ดอน และปาล์มน้ำมันแสดงอาการขาดธาตุอาหาร สาเหตุจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และการจัดการธาตุอาหารไม่เหมาะสม

3) กาแฟ เป็นสายพันธุ์โรบัสต้า ซึ่งเหมาะกับสภาพอากาศของพื้นที่ตำบลพนม โดยนิยมปลูกในช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม การเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนพฤศจิกายน-เดือนธันวาคม ผลกาแฟจะสุกไม่พร้อมกัน จะทยอยสุก ควรแบ่งรอบการเก็บเป็นรุ่น ๆ อย่างน้อย 3 รุ่น เว้นระยะห่างประมาณ 20 วันต่อครั้ง ในการเก็บผลกาแฟควรเก็บที่ละผล โดยเก็บเฉพาะผลที่สุกในแต่ละข้อ หรือเก็บทั้งข้อก็ได้ หากผลสุกพร้อมกัน

4) ไม้ผล (ทุเรียน) เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกทุเรียนช่วงต้นฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม ในบางแปลงหากมีการจัดระบบการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดูแลให้น้ำกับต้นทุเรียนได้อย่างสม่ำเสมอในช่วงหลังปลูก ก็สามารถปลูกได้ตั้งแต่เดือนปลายเดือนเมษายน

ชนิดพืช	เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ												
1. ยางพารา	ยางพารา												
2. ปาล์มน้ำมัน	ปาล์มน้ำมัน												
3. กาแฟ	กาแฟ												
ไม้ผล													
1. ทุเรียน	ทุเรียน												

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่างๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกร่อง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิต และคำรน, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่น หรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนา หรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟทุเรียนกล้วย โกโก้ มะม่วง ลองกอง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	กาแฟ	ทุเรียน	กล้วย	โกโก้	มะม่วง	ลองกอง
AC-mw,col-slA	S2os	S2s	S2os	S2os	S2ns	S2os	S2s	S2os
AC-wd,col-slB	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s	S2s
Cp-sclC	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Cp-sclD	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Fd-slD	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ewns	S2ens	S2ewns	S2ewns	S2ewns
Ho-gclE	S3ewr	N	N	N	S3er	N	N	N
Ho-Klt-clD	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Kh-slC/d3c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns	S2ns
Klt-clC	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Klt-clC*	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Klt-clD	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Klt-clD*	S3r	N	N	N	S3er	N	N	N
Klt-gclD	S3r	N	N	N	S3er	N	N	N
Km-md-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2erns	S3r	S3r	S3r
Km-md-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S3e	S3r	S3r	S3r
Km-slB/d3c	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S3er	S2ns	S2ns	S2ns
Km-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns	S2ns
Ll-clB	S2n	S2n	S2sn	S2sn	S2sn	S2n	S2sn	S2sn
Nok-gclC	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Ntn-clC	S2rsn	S3r	S3r	S3r	S2rsn	S3r	S3r	S3r
Ntn-clD	S2ewrsn	S3r	S3r	S3r	S2ersn	S3r	S3r	S3r
Ntn-vd-clB	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Ntn-vd-clC	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn	S2sn
Pto-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r

ตารางที่ 5-2 (ต่อ)

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	กาแฟ	ทุเรียน	กล้วย	โกโก้	มะม่วง	ลองกอง
Pto-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S2erns	S3r	S3r	S3r
Rg-gslD	S3r	N	N	N	S3er	N	N	N
Rg-gslE	S3ewr	N	N	N	N	N	N	N
Ro-silA	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Ro-silA*	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2n	S2ns	S2ns
Ro-silB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Sw-slB	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r
Sw-slC	S2rns	S3r	S3r	S3r	S2rns	S3r	S3r	S3r
Sw-slD	S2ewrns	S3r	S3r	S3r	S2erns	S3r	S3r	S3r
Tac-slC	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Tac-slD	S3r	N	N	N	S3r	N	N	N
Te-mw-slA	S2ons	S2ns	S2ons	S2ons	S2erns	S2ons	S2ns	S2ons
Te-slB	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns
Te-slB*	S2n	S2n	S2ns	S2ns	S2ns	S2n	S2ns	S2ns
Te-slC	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens	S2ns	S2ns	S2ns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- z = สารพิษ
- x = การมีเกลือมากเกินไป
- m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จากการวิเคราะห์สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนด

แนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้อาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดินหรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 21,348 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.98 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 13,110 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.63 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 60 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

2) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 8,178 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 12.26 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่ยอยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ มีเนื้อที่ 40,352 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 60.43 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 20,871 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31.25 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน กล้วย เงาะ มังคุด เป็นต้น

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาคือเป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำการเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อย ถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 300 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน

(2) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 19,181 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 28.73 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และกาแฟ

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

- เตรียมตัวอย่างดินตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารที่หลงเหลืออยู่ในดิน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อปลูกพืชได้อย่างเหมาะสม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพ ควบคู่กับการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน โดยการสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ทั้งวิธีพืชและวิธีกล

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ปรับระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม จะช่วยรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ลดจำนวนโรคและแมลงศัตรูพืชให้น้อยลง และลดการชะล้างพังทลายของดิน

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,684 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 3 เขตครอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,684 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 784 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.17 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตครอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 721 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.08 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 63 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน สระน้ำ ฝายน้ำล้น เป็นต้น

แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,009 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.51 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

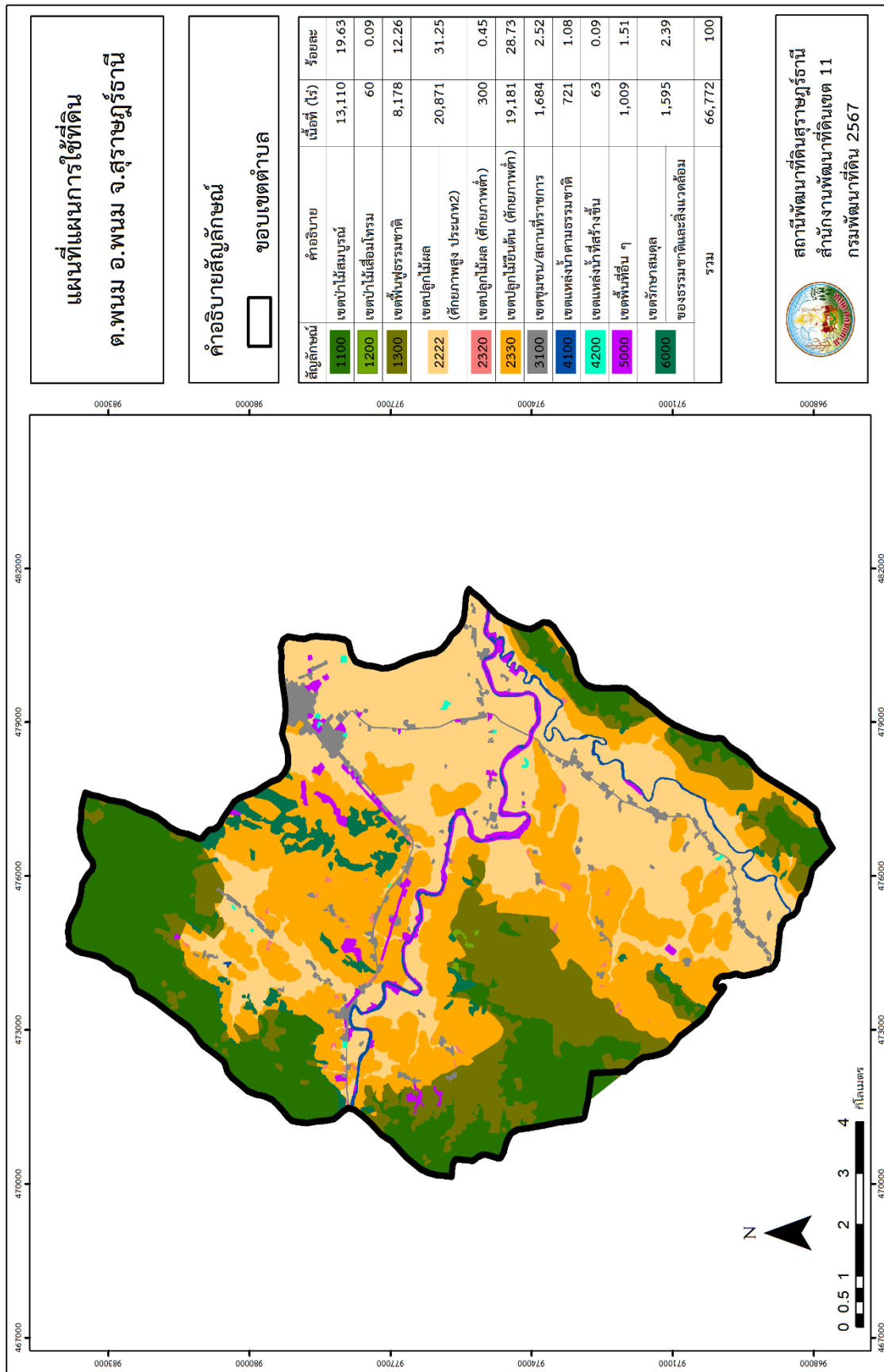
6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 1,595 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.39 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตป่าไม้	21,348	31.98
1.1 เขตป่าไม้สมบูรณ์	13,110	19.63
1.2 เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	60	0.09
1.3 เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	8,178	12.26
2. เขตเกษตรกรรม	40,352	60.43
2.1 เขตเกษตรกรรมที่ศักยภาพการผลิตสูงประเภทที่ 2	20,871	31.25
1) เขตปลูกไม้ผล	20,871	31.25
2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	19,481	29.18
1) เขตปลูกไม้ผล	300	0.45
2) เขตปลูกไม้ยืนต้น	19,181	28.73
3. เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,684	2.52
4. เขตแหล่งน้ำ	784	1.17
4.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	721	1.08
4.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	63	0.09
5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,009	1.51
6. เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1,595	2.39
รวม	66,772	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

รูปที่ 6-1 แผนการใช้ที่ดิน ตำบลพนม อำเภพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานีแล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลพนม ไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพนม เพื่อมีความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (4) สนับสนุนส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน ให้คำแนะนำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีที่เกินความเป็นจริง
- (5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (6) การจัดหาปูนโดโลไมท์

- (7) การส่งเสริมพัฒนาปรับปรุงบำรุงดิน (โดยหมอดินอาสา)
- (8) โครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS

2) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- (3) การก่อสร้างระบบส่งน้ำ (ขุดลอกและวางระบบส่งน้ำ)

7.3 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (4) ส่งเสริมการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการผลิตมากขึ้น เพื่อลดปัญหาด้านแรงงาน (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- (6) การอบรมให้ความรู้และหาวิธีป้องกันการแพร่ระบาดของโรคพืช (กรมวิชาการเกษตร)

7.3.2 เขตแหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลพนม เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2567 ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ และเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน สนับสนุนเครื่องมือวิเคราะห์ดินประจำหมู่บ้าน

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลพนม
กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลพนม ในภาพรวมสรุปได้ มีปัญหาสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ปัญหาดินเสื่อมโทรม
(2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำ (3) โรคพืชทางดิน และมีปัญหารองลงมา คือ เกษตรกรขาดความรู้ด้าน
การเกษตรและปัญหาการจัดการดินในการปลูกพืช ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิต
และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินนั้น รวมถึงดินตื้น ดินกรด ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
และการชะล้างพังทลายของดิน คุณภาพของดินจึงไม่ค่อยจะเหมาะสมต่อการเกษตร ในส่วนของ
ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่เกิดขึ้นนั้น เนื่องจากการใช้ที่ดินติดต่อกันเป็นเวลานาน
การปลูกพืชแบบเชิงเดี่ยว การใช้สารเคมีในการเกษตร ส่งผลให้โครงสร้างของดินมีการ
เปลี่ยนแปลงทำให้ดินแน่นตัว น้ำและอากาศในดินที่เคยมีอยู่สูญหายไป ส่วนธาตุอาหารและ
อินทรีย์วัตถุ ก็มีปริมาณลดลงเช่นเดียวกัน เนื่องจากพืชนำไปใช้ และอินทรีย์วัตถุได้สลายตัวไป

ในกรณีของการขาดแคลนนํานั้น มีผลจากการที่ประชากรเพิ่มขึ้น กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น
ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่า
ปกติ ฝนทิ้งช่วงจนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องวางระบบ
อนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์ เพื่อจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่าง
ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจะต้องดำเนินการทั้งตำบล โดยจัดทำโครงการ “การพัฒนา
ที่ดินและน้ำที่เป็นระบบ” ทั้งพื้นที่ตำบลจะต้องมีการจัดทำร่วมกับการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำเดิมที่มีอยู่ เช่น การขุดลอก การเพิ่มระบบสูบน้ำ อาคารก่อสร้าง
แหล่งน้ำใหม่ เช่น การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน สร้างอ่างเก็บน้ำ ฝายเก็บน้ำ
เพิ่มเติมจากที่มีอยู่ การก่อสร้างคลองส่งน้ำเพื่อการกระจายน้ำ และป้องกันน้ำท่วมภายใต้ระบบการ
อนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อม เพื่ออนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำธรรมชาติให้อยู่อย่างยั่งยืน

แผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตเกษตรกรรมที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 - 2572

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1. เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 21,171 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,096,400
2. เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 19,181 ไร่	1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	17,500
	1.2 ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	52,800
	1.3 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	250,000
	1.4 การจัดหาปูนโดโลไมท์/ส่งเสริมและปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	149,100
	1.5 สนับสนุนชุดวิเคราะห์ดินภาคสนาม (Test Kit)	525,000
	1.6 สนับสนุนสารเร่ง พด.1 และ 2 เพื่อทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงและน้ำหมักชีวภาพ	34,000
	1.7 สนับสนุนสารเร่ง พด.14 ไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมโรคพืช	34,000
	1.8 สนับสนุนสารเร่ง พด.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	34,000
	2. การบริหารจัดการน้ำ	693,000
	2.1 โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	693,000
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,749,000
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	1,749,000
รวมเขตเกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	1,096,400
	2. การบริหารจัดการน้ำ	693,000
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	1,749,000
รวมแผนงาน/โครงการ		3,538,440

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1.เขตเกษตรกรรม - เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 19,181 ไร่ - เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 21,171 ไร่	การแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรม พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน และเพิ่มศักยภาพการผลิต 1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) การปรับปรุงที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิต 1. โครงการพัฒนาเครือข่ายงานส่งเสริมการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 2. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 3. โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สนง.เกษตรจังหวัด) 4. โครงการส่งเสริมเกษตรกรรมทางเลือก (สนง.เกษตรจังหวัด) 5. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด) 6. โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน (สนง.เกษตรจังหวัด) 7. โครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 8. โครงการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร (สนง.เกษตรจังหวัด)

ตารางที่ 7-2 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
	9. โครงการอบรมความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมัน (สนง.เกษตรจังหวัด) 10. โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรรูปแบบประชารัฐ (สนง.เกษตรจังหวัด) 11. โครงการศักยภาพการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร (สนง.เกษตรจังหวัด) 12. โครงการผลิตพันธุ์พืชและปัจจัยการผลิต (สนง.เกษตรจังหวัด) 13. โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (สนง.เกษตรจังหวัด) 14. โครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม(สนง.เกษตรจังหวัด) 15. โครงการผลิตและสนับสนุนหัวเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืช (ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัด) 16. โครงการสนับสนุนการผลิตจุลินทรีย์ควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี 17. โครงการปลูกผักปลอดสารพิษในครัวเรือน (สนง.เกษตรจังหวัด)
2. เขตแหล่งน้ำ - แหล่งน้ำตามธรรมชาติ เนื้อที่ 721ไร่ - แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เนื้อที่ 63 ไร่	1. โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทาน (กรมชลประทาน) 2. โครงการพัฒนาระบบชลประทานด้วยนวัตกรรม (กรมชลประทาน) 3. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ (กรมชลประทาน) 4. โครงการพัฒนาโครงการชลประทานเดิม (กรมชลประทาน) 5. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการส่งและระบายน้ำ (กรมชลประทาน) 6. โครงการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำในพื้นที่ชลประทานเดิม (กรมชลประทาน)

แผนการใช้ที่ดินตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ ตำบลพนม อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568 - 2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงานรับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
-เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 21,17ไร่ -เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 19,11ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน													1,096,400	
	1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	90	80	70	60	50	350	4,500	4,000	3,500	3,000	2,500	17,500	พต.
	1.2 ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	ตัน	1.5	1.5	1.5	1.5	1.0	7	4,950	4,950	4,950	4,950	4,950	52,800	พต.
	1.3 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์	กลุ่ม	1	2	3	4	5	15	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000	พต.
	ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร														
	1.4 การจัดทาปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก	ตัน	5	5	5	3	3	21	34,000	34,000	34,000	20,400	20,400	142,800	พต.
	1.5 ส่งเสริมและปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	10	10	10	6	6	42	1,500	1,500	1,500	900	900	6,300	พต.
	1.6 สนับสนุนชุดวิเคราะห์ดินภาคสนาม (Test Kit)	ชุด	10	20	30	40	50	150	35,000	70,000	105,000	141,000	175,000	525,000	พต.
	1.7 สนับสนุนสารเร่ง พต.1 และ 2 เพื่อทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง	ไร่	20	40	60	80	100	300	6,800	6,800	6,800	6,800	6,800	34,000	พต.
	และน้ำหมักชีวภาพ														
	1.8 สนับสนุนสารเร่ง พต.14 เพื่อควบคุมโรคพืช	ไร่	25	25	25	25	25	125	6,800	6,800	6,800	6,800	6,800	34,000	พต.
	1.9 สนับสนุนสารเร่ง พต.6 จุลินทรีย์ผลิตสารบำบัดน้ำเสีย	ไร่	25	25	25	25	25	125	6,800	6,800	6,800	6,800	6,800	34,000	พต.
	2. การบริหารจัดการน้ำ													693,000	
	2.1 โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	บ่อ	10	5	5	5	5	30	231,000	115,500	115,500	115,500	115,500	693,000	พต.
	2. การฟื้นฟูและป้องกันกระเซ้าพังทลายของดิน													1,749,000	
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	300,000	300,000	300,000	300,000	300,000	1,500,000	309,000	360,000	360,000	360,000	360,000	1,749,000	พต.
รวมเป้าหมายดำเนินการ														3,538,400	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่. 2556. แผนที่ขอบเขตตำบล ปี 2564 (ไฟล์ข้อมูล).

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

_____. 2566. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2565). แหล่งที่มา:

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear>

/#/TableTemplate/Area/statpop, 1 พฤษภาคม 2566.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2566. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา: <https://ebmn.cdd.go.th/>, 1 มิถุนายน 2566.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2566. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2566.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนมกราคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา :

<http://mvos2.gistda.or.th/>, 15 พฤษภาคม 2566.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ. 2537-2566 (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2566. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2566. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และคำณ ไทรพัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

องค์การบริหารส่วนตำบลพนม. 2566. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา:

<http://www.khaokhen.go.th/vision.html>, 1 พฤษภาคม 2566.

สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี
Surat Thani Land Development Station
เลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลท่าอุแท อำเภอกาญจนดิษฐ์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
E-mail:sni01@ldd.go.th โทรศัพท์ 077-953068